

Pavel
Bătcă

85 de ani

Anul 2012, pentru Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este al 67-lea an de existență, perioadă în care învățământul medical superior a asigurat țara cu medici, perioadă în care s-au format personalitățile de vază ale medicinei basarabene, personalități ce au format Fondul de Aur al intelectualității țării. Printre ei, un loc aparte îl ocupă Pavel Bătcă, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, Om Emerit, cavalier al Ordinului Republicii.

Născut la 7 octombrie 1927, în orașul Chișinău, în familia lui Tudor Timofei Bătcă – mecanic la calea ferată Chișinău, și Maria Constantin Bătcă. În familie îi este cultivată dragostea de carte, căci ea la acea perioadă, pentru multe familii de agricultori și muncitori părea a fi colacul de salvare de nevoi și sărăcie.

Face studii la liceul comercial din Chișinău. Apoi, odată cu valul migrației din anii 1941-1945, ajunge în România. Este înscris la liceul comercial din Târgoviște, unde studiază sărguincios matematica și științele biologice, plasându-se printre primii elevi ai acestui liceu. Visul liceanului era să devină specialist în aeronautică, domeniu care în acea perioadă era visul tuturor tinerilor.

Dar nu a fost să fie, aranjamentele politice ale Europei de după război au inclus România în sfera de influență a Rusiei. Basarabia iarăși este inclusă în hotarele URSS, iar refugiații de peste Prut sunt readuși forțat în RSS Moldovenească. În anii 1945-1946 studiază în clasa X a școlii de cultură generală nr. 4 din Chișinău, apoi este înmatriculat la anul I al Institutului de Medicină din Chișinău, recent format.

Așadar, Institutul de Medicină. Aici, chiar la anul întâi își va întâlni viitorii prieteni – Nicolae Testemițanu, Eugen Maloman, Gurii Coșciug, Vasile Anestiadi, Constantin Țăbărnă, Alexandru Nacu, Diomid German și mulți alții, cărora soarta le va hărăzi să devină fondatorii medicinei moderne basarabene.

Primii ani de studii au fost marcați de încercarea grea de necunoaștere a limbii ruse. Dar, datorită bunăvoinței profesorilor veniți de la Institutul nr. 1 de Medicină din Sankt-Petersburg și a capacităților deosebite de care au dat dovadă, în anul 1951 absolvește institutul cu mențiune de eminență. În anii de studenție se căsătorește cu colega de curs Ariadna Parno, cu care îi va fi hărăzit să trăiască o viață.

Repatriat la lucru în calitate de medic de sector la Spitalul din satul Șișcani, raionul Cărpini, activează pe parcursul anului 1951.

În 1952, tânărul medic Pavel Bătcă este rechemat la Institutul de Medicină pentru a fi înscris în secundariatul clinic, la specialitatea „Chirurgie”, catedra Chirurgie de spital, condusă pe atunci de profesorul Pavel Vasile Răjov. Din 1953 este doctorand al acestei catedre. Tratamentul fracturilor oaselor tubulare mari prin osteosinteză metalică este tema tezei de doctorat, pe care o susține cu succes, în septembrie 1957. În același an este angajat la aceeași catedră în calitate de asistent. În această perioadă este preocupat de perfecționarea măiestriei chirurgicale, pe care o transmite cu generozitate discipolilor săi. În anul 1959 este ales în funcția de docent.

În anii 50-60 ai sec. XX, chirurgia mondială trece printr-o perioadă de dezvoltare furtunoasă a chirurgiei pe cord, chirurgiei vasculare, endocrine și se pun bazele transplantologiei. Fiind, în esență, dominat de spiritul de cercetător, devine deosebit de interesat de chirurgia vasculară, care îl va obseda timp de 20 de ani. Din 1960, activitatea științifică este nemijlocit legată de teza de doctor habilitat în științe medicale, dedicată insuficienței arteriale cronice. Obține dispoziția Ministerului Sănătății pentru spitalizarea centralizată a bolnavilor cu ateroscleroză și endarteriită obliterantă în secțiile de chirurgie ale SCR.

Anul 1963 pentru catedră este anul trecerii în neființă a profesorului Pavel Vasile Răjov. În 1964, tânărul docent Pavel Bătcă este numit în funcție de șef de catedră. Catedra este transferată la baza clinică a Spitalului orașenesc nr. 2. Tot aici, Domnia sa creează și centrul de chirurgie vasculară, unde sunt spitalizați cei mai gravi bolnavi cu patologii ale vaselor periferice. Primele arteriografii, primele plastii și by-pass-uri arteriale, sute de bolnavi salvați cu patologie acută și cronică arterială – toate sunt rodul activității practice și

științifice ale Dlui conferențiar Pavel Bătcă. Zeci de articole științifice și rapoarte la Congresele de chirurgie republicane și unionale reflectă rezultatele cercetărilor științifice în acest domeniu. Apogeul acestei activități științifice se soldează cu susținerea la Institutul de Chirurgie „A.V. Vișnevschi” în anul 1971 a tezei de doctor habilitat în științe medicale cu tema: „Tratamentul chirurgical al ocluziilor cronice ale arterelor periferice”.

În anul 1972 este ales în funcția de profesor, iar în anul 1973 i se conferă titlul de Profesor universitar la catedra de chirurgie de spital.

În același timp, sub conducerea profesorului Pavel Bătcă își fac studiile în doctorat Andrei Oprea și Nicolae Fagurel, care în anul 1974 susțin tezele de doctor în medicină, abordând problemele aterosclerozei obliterante și a traumatismelor arteriale periferice. Sub conducerea înțeleaptă a lui Pavel Bătcă, în anul 1974, este susținută prima teză de doctor habilitat în medicină (Elizarii Kovalii). La acel moment colaboratorii catedrei erau preocupati de soluționarea problemelor de diagnostic și tratament al patologiei vasculare, abdomenului acut chirurgical. Doctorandul Eustahii Cicală susține teza de doctor în științe medicale în 1983, propagând o metodă nouă de tratament (extravazatul) al endarteriitei obliterante. Problemelor perfecționării metodelor de anestezie în chirurgie este dedicată teza lui Iacov Kamâșov (1977).

Din anul 1978 catedra este readusă în noua clădire a Spitalului Clinic Republican. În domeniul chirurgiei vasculare profesorul Pavel Bătcă continua să implementeze noi metode de diagnostic – arteriografie, Dopplerografie, scintigrafie arterială). Implementează noi metode de tratament în coarctarea aortei, aneurism și ocluzii aterosclerotice de aortă, fistule arterio-venoase. Clinica în această perioadă devine Centru Republican de Chirurgie gastroenterologică. Sub conducerea profesorului Pavel Bătcă este organizat primul laborator de studiere a secreției gastrice, laborator care nu-și avea analog în spațiul sovietic.

Profesorul Pavel Bătcă implementează pe larg operațiile organomenajante – vagotomia selectivă și supraselectivă în tratamentul chirurgical al ulcerului duodenal. Metoda a permis însănătoșirea a mii de bolnavi fără a-i lipsi de stomac și fără a-i pune în pericol dezvoltării cancerului de bont gastric. Corecția metabolismului energetic la bolnavii ulceros cu stenoza piloro-duodenală a fost soluționată cu succes de doctorandul V. Cazacov, care a susținut teza în 1990. O altă problemă nesoluționată la acea perioadă erau complicațiile după operații la organele cavității abdominale și, în special, peritonita postoperatorie, letalitatea atingând cifre de până la 90%. Profesorul Pavel Bătcă inițiază Programul de cercetări științifice și implementează laparostomia în tratamentul peritonitei grave. În acest domeniu, a modernizat tehnicile de tratament și a adoptat tehnici noi. Implementarea rezultatelor cercetărilor științifice în practica chirurgicală a facilitat obținerea rezultatelor bune imediate și la distanță. Rezultatele activității științifice de 6 ani sunt reflectate în teza de doctor habilitat de către V. Hotineanu. Letalitatea a fost redusă de la 90 la 20%. Acest proiect științific s-a finalizat cu deschiderea secției de chirurgie septică abdominală, secție unică de acest gen în fosta URSS și Europa.

Din anul 1991, profesorul Pavel Bătcă este numit în funcția de Profesor al Catedrei 2 Chirurgie. În această perioadă, o atenție deosebită acordă pregătirii medicilor specialiști chirurghi – prin internatură, iar din anul 1991 – prin rezidențiat. Publică un șir de lucrări metodice și didactice de autoinstruire a tinerilor doctori chirurghi. Menționez în special „Patologia chirurgicală a abdomenului (întrebări cu răspunsuri multiple și comentarii)”, „Urgențe chirurgicale abdominale”.

Este inițiatorul implementării în USMF „Nicolae Testemițanu” a metodologiei de instruire, bazată pe dovezi atât a studenților cât și rezidenților. Pune un accent deosebit pe însușirea manoperelor practice de către tinerii chirurghi. Zeci de rezidenți, sub bagheta profesorului Pavel Bătcă, au făcut primele operații, cizelându-și măiestria chirurgicală. Participă activ la ședințele Societății de Chirurgie, Congrese Internaționale, prezentând rapoarte științifice originale și de mare interes științific.

Profesorul Pavel Bătcă este autor a peste 140 de lucrări științifice, dintre ele – 4 monografii. Este autor a 2 brevete de invenție și 25 de inovații.

În anul 1979 i s-a conferit titlul onorific Om Emerit. Este decorat cu ordine și medalii: „Prietenia Popoarelor” – 1986, „Meritul civic” – 1995, „Gloria Muncii” – 1998, Ordinul Republicii – 2012.

Profesorul Pavel Bătcă întâmpină jubileul de 85 de ani în plină activitate creatoare, cu un bagaj excepțional de cunoștințe și manopere unice de artă chirurgicală, pe care le pune în slujba chirurghilor, a oamenilor și a omenirii.

Multstimte Profesor Pavel Bătcă!

Cu ocazia frumosului jubileu, întreaga comunitate medicală, colaboratorii universității, elevii școlii create de Dumneavoastră Vă felicită din suflet, urându-Vă multă sănătate, energie creatoare nesecată și noi realizări într-un prosperaș științei medicale basarabene.

Ion Ababii, dr. h., profesor, academician
Rector al USMF „Nicolae Testemițanu”
Adaptat adoptat